

§ 33 ÅTERREMISS - Upphävande av lagen om valfrihetssystem (LOV) och införande av lagen om offentlig upphandling (LOU) för hemtjänst i ordinärt boende
KS 2025/1634

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att det tidigare beslutet fattat av kommunfullmäktige 2016-01-25 § 2 om att tillämpa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten i Norrköpings kommun (KS 2015/1188) upphävs.
2. Kommunfullmäktige beslutar att hemtjänsten i Norrköpings kommun upphandlas enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU), med ambitionen att den verksamhet som upphandlas enligt LOU tidsmässigt börjar gälla i anslutning till att avtalen med aktörer verksamma inom LOV löper ut.
3. Kommunfullmäktige beslutar att upphandlingen utformas så att alla enskilda omsorgstagare kan göra ett aktivt val mellan kommunal och privat verksamhet.

Reservationer

Mot beslutet och till förmån för egna yrkande reserverar sig samtliga närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2016 att införa LOV inom hemtjänsten. I det politiska programmet Kvartetten – Trygghet och framtidstro 2025–2026 anges att LOV ska avskaffas till förmån för (lagen om upphandling) LOU. Vård- och omsorgsnämnden initierade 2025 en utredning om framtidens vård och omsorg i ordinärt boende, med fokus på trygghet, valfrihet, kostnadseffektivitet och kvalitet. Utredningen visar att en övergång från

LOV till LOU är komplex och kräver avvägningar mellan valfrihet, kvalitet, kontroll och ekonomisk hållbarhet.

Nämnden föreslår nu kommunfullmäktige att upphäva LOV, införa LOU för hemtjänst i ordinärt boende och ge nämnden ansvar för genomförandet. Kommundirektören konstaterar att införandet av LOU blir en naturlig följd av att LOV upphör. Ärendet berör inte hur stor andel av verksamheten som ska bedrivas i egen regi respektive upphandlas.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2016-01-25 § 2 att LOV inom hemtjänsten skulle införas (KS 2015/1188).

I det av kommunfullmäktige antagna politiska programmet Kvartetten – Trygghet och framtidstro 2025–2026 (KS 2024/2408) anges att LOV ska avskaffas till förmån för LOU.

På politiskt initiativ beslutade vård- och omsorgsnämnden i mars 2025 att initiera en utredning om framtidens vård och omsorg i ordinärt boende. Uppdraget har omfattat kartläggning och analys om hur kommunen kan möta framtida behov med avseende på trygghet, valfrihet, kostnadseffektivitet och kvalitet.

Rapporten är ett kunskapsunderlag för eventuella beslut och utformning gällande framtidens vård och omsorg i ordinärt boende. Sammanfattningsvis visar utredningen på ärendets komplexitet och berör flera kommunala mål och intressen. Beslut om en eventuell övergång från LOV till LOU kommer följas av prioriteringar och avvägningar mellan perspektiv så som valfrihet, kvalitet, kontroll och ekonomisk hållbarhet.

När rapporten Framtidens vård och omsorg i ordinärt boende (VON 2024/2563) återrapporterades på vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2025-10-15 beslutade nämnden att föreslå kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

- Att upphäva det tidigare beslutet om att tillämpa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten i Norrköpings kommun.
- Att ersätta LOV med upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) för hemtjänst i ordinärt boende.

- Att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ombesörja genomförandet av övergången från LOV till LOU.

Kommundirektörens kontor konstaterar att vård- och omsorgsnämndens förslag till kommunfullmäktige är i enlighet med det politiska programmens vilja, men att ett beslut om att införa LOU inte är nödvändigt då det blir den naturliga följden av att inte längre tillämpa LOV.

Detta ärende berör inte om och hur stor andel av verksamheten som ska bedrivas i egen regi respektive upphandlas.

Ansvar för att ombesörja genomförandet av ett kommunfullmäktigebeslut åligger verksamhetsansvarig nämnd, om inte annat särskilt anges. Eftersom så inte är fallet i detta ärende så behöver det inte heller beslutas i särskild ordning.

Ekonomiska konsekvenser

I det fortsatta arbetet måste de ekonomiska konsekvenserna kompletteras med scenarier för olika upphandlingsmodeller. Vård- och omsorgsnämnden behöver beakta att förändringen och den kommande upphandlingen behöver hålla sig inom tilldelade budgetramar.

Beslutsunderlag

- Vård- och omsorgsnämndens protokollsutdrag (KS 2025/1634-1).
- Utredningsrapport - Framtidens vård och omsorg i ordinärt boende KS 2025/1634-2.

Yrkanden

Patrik Palm (M) yrkar med instämmande av Roger Eklund-Åkesson (M) i första hand avslag till att-sats 1.

I det fall det yrkandet faller yrkar Patrik Palm (M):

Ändringsyrkande 1: Avslag till att-sats 2 till förmån för eget ändringsyrkande:

Att hemtjänsten i Norrköpings kommun upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och avvecklingen av LOV genomförs på ett sådant sätt att det nya systemet med upphandlade aktörer införs i direkt tidsmässig

anslutning till att avtalen med aktörer verksamma inom LOV löper ut.

Ändringsyrkande 2: Avslag till att-sats 3 till förmån till eget ändringsyrkande:

Att upphandlingen utformas så att alla enskilda omsorgstagare kan göra ett aktivt val mellan olika utförare.

Tilläggsyrkande 1: *Att Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en modell för hur hemtjänst ska upphandlas.*

Tilläggsyrkande 2: *Att kommunen säkerställer likvärdig behandling mellan verksamhet i egen regi och upphandlade utförare genom likvärdiga krav, rapportering, uppföljning samt ersättningsprinciper.*

Andreas Bohlin (S) yrkar med instämmande av Jenny Lissederius (KD) bifall till kommunstyrelsen förslag till beslut och avslag på alla andra yrkanden.

Nicklas Lundström (V) yrkar med instämmande av Robert Nordman (MP) bifall till att-sats 1 och avslag till att-sats 2 och 3.

Christopher Jarnvall (SD) yrkar med instämmande av Florian Aranda (SD) avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut till förmån för eget tilläggsyrkande enligt följande:

Att nämnden utreder hur en samordnad god vård och omsorg i ordinärt boende kan uppnås under dygnets alla timmar oavsett utförare av insatserna och att utredningen även ser över alternativ till upphandling.

Propositionsordning

När förhandlingarna förklarats avslutade finner ordföranden att det föreligger flera förslag till beslut. Ordföranden ställer frågan om kommunfullmäktige kan besluta att-sats för att-sats och finner så.

Ordföranden ställer först proposition på att-sats 1 om kommunstyrelsens förslag till beslut ska bifallas eller avslås. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Efter det ställer ordföranden proposition på att-sats 2 om kommunstyrelsens förslag till beslut ska bifallas, avslås eller bifall till Patrik Palms (M) ändringsyrkande 1.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Därefter ställer ordföranden proposition på att-sats 3 om kommunstyrelsens förslag till beslut ska bifallas, avslås eller bifall till Patrik Palms (M) ändringsyrkande 2.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Efter det ställer ordföranden proposition på tilläggsyrkande 1 och 2 yrkat av Patrik Palm (M) och finner att kommunfullmäktige avslår tilläggsyrkandena.

Till sist ställer ordföranden proposition på Christopher Jarnvalls (SD) tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige avslår tilläggsyrkandet.

Beslutet skickas till:
Vård- och omsorgsnämnden
Ekonomi- och styrningsenheten
Marcus Pahlmgren, ekonomichef